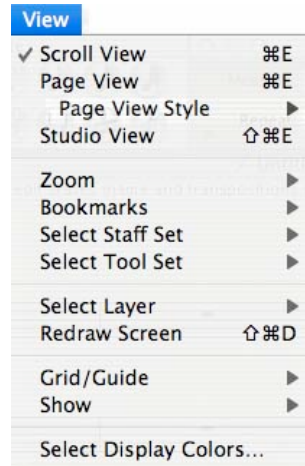

Δουλεύοντας με το Finale (8η συνέχεια)

Το μενού εντολών View στην υπηρεσία της ταχύτητας κατά τη γραφή της παρτιτούρας

Τα όσα θα αναφέρουμε στο παρόν άρθρο είναι γνωστά στους έμπειρους χρήστες του προγράμματος, πιθανόν όμως άγνωστα στους ολιγότερον έμπειρους.

Το μενού εντολών View απεικονίζεται στην επόμενη εικόνα. Περιλαμβάνει εντολές τόσο για τη μορφή απεικόνισης μίας εργασίας μας, όσο και για τον τρόπο απεικόνισης διαφόρων εργαλείων και μετρήσεων. Επίσης περιλαμβάνει εντολές για την έγχρωμη εμφάνιση των αρχείων μας και την επιλογή των layers. Τέλος, περιλαμβάνει εντολές για τη δημιουργία και επιλογή ομάδων εργαλείων (Tool Set), έτοιμων υποδειγμάτων (στυλ) πενταγράμμων (Staff Set) και συμβόλων εντοπισμού - Bookmarks.

Στο παρόν μέρος δεν θα αναφερθούμε στις εντολές Select Layer και Select Display Colors. Οι εντολές αυτές θα αποτελέσουν το θέμα μας σε επόμενο άρθρο.

1. Οι εντολές Scroll, Page, Studio View

Εντολές για την επιλογή του τρόπου απεικόνισης της εργασίας μας στην οθόνη και μόνο. Πολλές εντολές και εργαλεία του Finale απαιτούν, για να λειτουργήσουν, τον ένα ή τον άλλο τρόπο απεικόνισης.

Όταν είμαστε σε Scroll View Mode (κυλινδρική απεικόνιση) εμφανίζεται η παρτιτούρα μας να ξεδιπλώνεται κατά μήκος της οθόνης. Μεταβαίνουμε μπρος ή πίσω είτε σύροντας οριζόντια την κάτω μπάρα του παραθύρου, είτε πατώντας το πλήκτρο Command+Page Up (Down).

Όταν είμαστε σε Page View Mode (απεικόνιση σελίδας) εμφανίζεται η παρτιτούρα μας να ξεδιπλώνεται ανά σελίδα κάθετα ή και οριζόντια ως προς την οθόνη. Μεταβαίνουμε από τη μία σελίδα στην άλλη είτε με το σελιδοδείκτη (Page Counter), είτε με τα πλήκτρα Page Up (Down). Η εντολή προτείνει μερικούς τρόπους εμφάνισης των σελίδων, μέσω σχετικών υποεντολών της. Τις παραμέτρους της σελιδοποίησης τις ορίζουμε με το εργαλείο και την εντολή Page.

Όταν είμαστε σε Studio View Mode εμφανίζεται η παρτιτούρα μας να ξεδιπλώνεται κατά μήκος της οθόνης, όπως στο Scroll View. Επί πλέον απεικονίζεται ο Μετρονόμος (πεδίο Tempo Tap) και επίσης ένα υποτυπώδες mixer των οργάνων ανά πεντάγραμμο, στο οποίο μπορούμε να ορίσουμε τις παραμέτρους ακρόασης (ηχώχρωμα, ένταση, εφέ). Επίσης στο πεδίο Tempo Tap, κάνοντας κλικ στο πεδίο Edit, μπορούμε να ορίσουμε παραμέτρους MIDI (ενεργοποιούνται οι εντολές MIDI Tool/Tempo), έτσι ώστε να δημιουργήσουμε ένα διαφορετικό Tap. Τέλος εμφανίζεται το Audio Track (κανάλι) με το εισαχθέν αρχείο audio.

Μεταβαίνουμε μπρος ή πίσω είτε σύροντας οριζόντια την κάτω μπάρα του παραθύρου, είτε πατώντας το πλήκτρο Command+Page Up (Down).

2. Η εντολή Zoom

Περιλαμβάνει υπο-εντολές για το μέγεθος απεικόνισης της εργασίας μας στην οθόνη. Σχετικό το εργαλείο Resize που θα εξετάσουμε αργότερα. Ας δούμε τις υποεντολές αυτές, επόμενη εικόνα.

Zoom In	⌘=
Zoom Out	⌘-
Fit Width	⌘]
Fit in Window	⌘[
✓ Custom Zoom 1 (100%)	⌘1
Custom Zoom 2 (200%)	⌘2
Custom Zoom 3 (75%)	⌘3
Other...	⌘0
Last Size	
Define Custom Zooms...	

-Zoom In/Zoom Out: Μεγένθυση/Σμίκρυνση της απεικόνισης στην οθόνη μόνο. Για την πραγματική σμίκρυνση/μεγένθυση μιας σελίδας, ενός πενταγράμμου ή ενός συστήματος πενταγράμμων χρησιμοποιούμε το εργαλείο Resize.

-Fit Width/Fit in Window: Προσαρμογή στο μέγεθος του παραθύρου εργασίας μας/Προσαρμογή στο μέγεθος της σελίδας μας.

-Custom Zoom 1...4/Other/Last Size: Απεικόνιση με το προεπιλεγμένο (ως πρότυπο) μέγεθος 1..4/Απεικόνιση με άλλο μέγεθος/Επιστροφή στο προηγούμενο επιλεγθέν μέγεθος.

-Define Custom Zooms (Ορισμός συγκεκριμένου ποσοστού μεταβολής για κάθε κλικ του εργαλείου Zoom): Μέσω της εντολής Finale/Preferences/Program Options μπορούμε να ορίσουμε συγκεκριμένα ποσοστά μεταβολών απεικόνισης για το κάθε κλικ που θα κάνουμε στο εργαλείο Zoom. Στο παράδειγμα της προηγούμενης εικόνας έχουμε ορίσει 100%, 200% και 75%, που σημαίνει ότι στο πρώτο κλικ θα έχουμε απεικόνιση 100%, στο δεύτερο κλικ 200%, κ.ο.κ. Ομοίως δρά και η εντολή Define Custom Zooms.

3. Η εντολή Bookmarks

Περιλαμβάνει τις υπο-εντολές Add Bookmarks και Edit Bookmarks

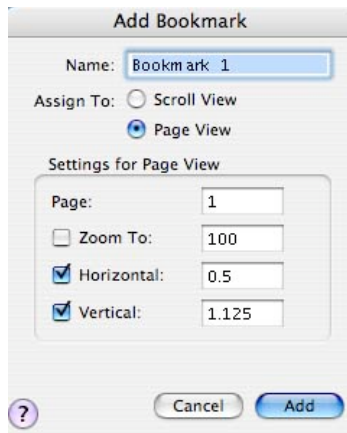
-Με την υποεντολή Add Bookmarks δημιουργούμε σημεία εντοπισμού ενός μέρους της παρτιτούρας μας. Τα σημεία αυτά δεν είναι κάποια σύμβολα, αλλά αφανείς ενδείξεις. Δημιουργώντας bookmarks, μην περιμένετε ότι θα δείτε κάποιο σύμβολο-σημάδι στην παρτιτούρα σας. Απλά το πρόγραμμα θυμάται τις συντεταγμένες θέσης που θα ορίσουμε για κάθε bookmark και μας επαναφέρει στο σημείο αυτό, μόλις επιλέξουμε το συγκεκριμένο bookmark. Με την εντολή Edit Bookmarks τροποποιούμε ή διαγράφουμε bookmarks.

Τι είναι τα Bookmarks ;

Όταν δουλεύουμε σε ένα score με πολλά πεντάγραμμα και σελίδες, καμιά φορά είμαστε αναγκασμένοι να επιστρέψουμε σε μία προηγούμενη σελίδα του score ή σε ένα άλλο σημείο γενικώς. Η αναζήτηση αυτή δεν είναι ούτε εύκολη, ούτε πρακτική. Δημιουργούμε λοιπόν (με την εντολή Add Bookmarks) ένα ή δύο ή περισσότερα bookmarks για τα σημεία στα οποία θα χρειασθεί να ανατρέξουμε. Με τη δημιουργία των Bookmarks προστίθενται στο μενού της εντολής Bookmarks νέες "υπο-εντολές" (Bookmark 1, 2, 3, κ.ο.κ, επόμενη εικόνα). Εκτελώντας κάθε φορά μια από τις υπο-εντολές Bookmark 1,2,3, επανερχόμεθα σε ένα από αυτά τα σημεία.

Add Bookmark...	⌘B
Edit Bookmarks...	
Bookmark 3	
Bookmark 2	
Bookmark 1	

Να σημειώσουμε ότι μπορούμε να δώσουμε ένα οποιοδήποτε όνομα στα Bookmarks που δημιουργούμε, όπως θα δούμε αμέσως μετά. Για να δημιουργήσουμε λοιπόν bookmarks εκτελούμε την εντολή Add. Ανοίγει το εξής παράθυρο (επόμενη εικόνα).

-Στο πεδίο Name εισάγουμε το όνομα του bookmark (π.χ. Bookmark 1). Στη συνέχεια επιλέγουμε αν θα εισάγουμε το bookmark σε scroll ή page view. Αν επιλέξουμε scroll view, ορίζουμε το μέτρο στο οποίο θα τοποθετηθεί το bookmark καθώς και το ποσοστό απεικόνισης του συγκεκριμένου σημείου. Αν επιλέξουμε page view (στο παράδειγμά μας), ορίζουμε σε ποιά σελίδα (π.χ. 1), σε ποιο σημείο της σελίδας (οριζοντίως 0.5cm, κάθετα 1.125cm), θα τοποθετηθεί το bookmark, καθώς και το ποσοστό απεικόνισης (Zoom To). Στο τέλος επιλέγουμε Add.

-Η εντολή Edit, μέσω ενός φιλικού παραθύρου, μας επιτρέπει την τροποποίηση των bookmarks, τη διαγραφή τους ή τη δημιουργία νέων.

4. Η εντολή Select Staff Set

Η εντολή είναι διαθέσιμη όταν είμαστε σε scroll view απεικόνιση. Μας δίνει τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε σε ένα score έως οκτώ διαφορετικά σύνολα πεντάγραμμων και να επιλέγουμε ποιο από αυτά θα εμφανίζεται κάθε φορά στην οθόνη μας. Αυτή η δυνατότητα είναι χρήσιμη όταν δουλεύουμε σε score πολλών οργάνων. Αν για παράδειγμα έχουμε ένα score δέκα οργάνων (τέσσερα πεντάγραμμο με βιολιά, τέσσερα με ξύλινα πνευστά, ένα με πιάνο και ένα με κιθάρα), μπορούμε να σχηματίσουμε οκτώ staff sets (ανά ομάδα οργάνων) και κάθε φορά από την εντολή αυτή να επιλέγουμε την εμφάνιση ενός μόνο σετ.

Αρχικά πηγαίνουμε στο εργαλείο Staff και την εντολή Staff/Edit Staff Attributes. Επιλέγουμε από το πεδίο Staff Attributes for.. ένα-ένα τα πεντάγραμμο από μία ομάδα (π.χ. των βιολιών) και τα κάνουμε κρυφά (Πεδίο Options-Hide Staff). Ομοίως και για την ομάδα των πνευστών αλλά και για το πιάνο. Στο τέλος πατάμε OK. Επιστρέφουμε στο score και βλέπουμε ότι εμφανίζεται μόνο η κιθάρα. Επιλέγουμε το πεντάγραμμο, κάνοντας ένα απλό κλικ στο handle του και εν συνεχεία, με πατημένο το πλήκτρο Option, επιλέγουμε την υποεντολή Staff Set 1. Σχηματίσαμε ήδη ένα σετ, αναθέτοντας την εμφάνισή του στην υποεντολή Staff Set 1. Για να συνεχίσουμε, επιλέγουμε All Staves και μεταβαίνουμε εκ νέου στην εντολή Edit Staff Attributes για να δημιουργήσουμε ένα νέο σετ.

5. Η εντολή Select Tool Set

Η εντολή είναι διαθέσιμη σε περιβάλλον MacOS. Σε περιβάλλον Windows ισοδύναμη είναι η εντολή Window/Customize Palettes/Main Tool Palette.

Η εντολή μας δίνει τη δυνατότητα να σχηματίσουμε μικρές και ευέλικτες παλέτες κύριων εργαλείων, προκειμένου να εξοικονομούμε χώρο στην οθόνη μας. Μπορούμε να έχουμε συνολικά 4 διαφορετικού σχήματος και περιεχομένου παλέτες κύριων εργαλείων.

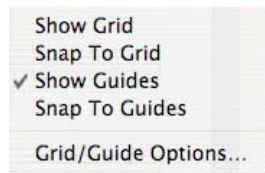
Για να σμικρύνουμε (αφαιρώντας τα μη απαραίτητα εργαλεία) ή να αναδιατάξουμε τη σειρά των εργαλείων μέσα σε μια παλέτα ενεργούμε ως εξής: Έχοντας πάντα πατημένο το πλήκτρο Shift και κάνοντας κλικ με το mouse σε ένα εργαλείο, το σύρουμε στη θέση ενός άλλου εργαλείου. Τότε θα δούμε ότι τα δύο αυτά εργαλεία άλλαξαν θέση. Για να σμικρύνουμε την παλέτα απλά σύρουμε την κάτω δεξιά γωνία της προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Βλέπουμε ότι αλλάζει σχήμα αλλά και μέγεθος, περιλαμβάνοντας μερικά μόνο εργαλεία.

6. Η εντολή Redraw Screen

Η εντολή επιτρέπει να ανασχεδιασθούν όλες οι απεικονίσεις στην οθόνη.

7. Η εντολή Grid/Guide

Η εντολή είναι διαθέσιμη όταν είμαστε σε page view απεικόνιση. Μας επιτρέπει την εμφάνιση του πλέγματος (Grid) και των οδηγών (Guides) οθόνης, προκειμένου να τοποθετούμε ευθυγραμμισμένα τα διάφορα στοιχεία της παρτιτούρας.

Η υποεντολή Show Grid εμφανίζει το πλέγμα. Όταν έχει προεπιλεχθεί η εντολή Snap to Grid, τοποθετεί τα εισαγόμενα στοιχεία ακριβώς στο πλέγμα. Αν έχουν ήδη εισαχθεί τα στοιχεία, μπορούμε και εκ των υστέρων να τα ευθυγραμμίσουμε με το χέρι (manually).

Η υποεντολή Show Guides εμφανίζει τους οδηγούς που έχουμε δημιουργήσει. Για να δημιουργήσουμε οδηγούς σελίδας κάνουμε διπλό κλικ στον κάθετο (αν θέλουμε να δημιουργήσουμε κάθετο οδηγό) ή τον οριζόντιο (αν θέλουμε να δημιουργήσουμε οριζόντιο οδηγό) χάρακα με τις μετρήσεις (Rulers).

Η εντολή Snap to Guides τοποθετεί ακριβώς στους οδηγούς τα εισαγόμενα στοιχεία. Μπορούμε και εκ των υστέρων να ευθυγραμμίσουμε αυτά τα στοιχεία σύμφωνα με τους οδηγούς, μετακινώντας τα με το χέρι. Για να εμφανίζονται οι χάρακες μετρήσεων θα πρέπει στην επόμενη εντολή Show να επιλέξουμε Show Rulers.

Η υποεντολή Grid/Guide Options μας οδηγεί σε ένα παράθυρο επιλογών στο οποίο ορίζουμε τις παραμέτρους (πυκνότητα, χρώμα, στοιχεία που μπορούν να υπαχθούν σε αυτές τις διατάξεις, κ.λπ.). Η υποεντολή Grid/Guide Options ευρίσκεται στην εντολή Document/Options/Grids and Guides Options.

8. Η εντολή Show

Μέσω των υπο-εντολών της επιλέγουμε τα στοιχεία που θα εμφανίζονται (ή θα αποκρύπτονται) σε μία παρτιτούρα.

- Τις κρυμμένες νότες και παύσεις (Hidden Notes...)
- Το χάρακα μετρήσεων (Rulers)
- Τα περιθώρια σελίδων (Margins) όταν είμαστε σε page view mode.
- Τα πληροφοριακά στοιχεία της σελιδοποίησης (Page Layout Icons) όταν είμαστε σε page view mode (περισσότερα στο εργαλείο Page).
- Τη μπάρα με τα μηνύματα άμεσης βοήθειας (Message Bar).
- Την εμφάνιση πολλαπλών σελίδων στην οθόνη μας (Multiple pages), τώσων όσων επιτρέπει η οθόνη και το ποσοστό απεικόνισης που έχουμε ορίσει. Για να μεταβούμε από σελίδα (εξ) σε σελίδα (εξ) χρησιμοποιούμε τα πλήκτρα PageUp/Down.
- Τη σε Postscript έκδοση εμφάνιση της σελίδας μας.